

Dobri in virozni oktober

Oktober ni le čas, v katerem dokončamo trgatve, si nabereimo kostanja in zadnjih gob ter do konca oberemo sadno drevje, ampak tudi mesec, v katerem vidimo, koliko so se uresničile vremenske prerokbe, in še bolj, kaj in kako nam kaže za naprej, zato si jih za osvežitev spomina nekaj vnovič obudimo. Kozoprsku (oktobru) velike vodé, grudna hudi vetrovi buče. Če se drevje pozno obleti, vsak se zime boji. Če nerado pada listje raz drevesa, je spomlad' gosenic veliko in mrčesa. Ne najdemo pa nobenega, ki bi povezal vreme s širjenjem nadležnega virusa, kakršnemu smo priče že vse od začetka pomladi. Poleg nekaterih vremenski modrosti so se letos žal uresničile tudi tiste o ponovitvi koronavirusa jeseni. Ta nam še naprej v marsičem narekuje način življenja in dela. Da ne bi bilo vse skupaj preveč sproščeno in preprosto, pa ves čas skrbi naša vlada, ki nas je konec oktobra znova prikovala znotraj naših poldevetih kvadratnih kilometrov gibalnega prostora. Še prej pa so z uvedbo prepovedi gibanja (tole je le druga besedna zveza za policijsko uro) prepovedali tudi »večerovanje« in ponočevanje. Nekje smo lahko prebrali, da smo imeli s pravo policijsko uro nazadnje opravka med drugo svetovno vojno, kar samo kaže, kako hud virus (in oblast) imamo.

Sledi, da bomo morali tudi preostanek jeseni tako kot spomladi sami precej bolj razmišljati, migati in delati, če hočemo, da bomo tudi iz tokratne koronakrize izšli čim bolj zdravi. Predzadnji dan oktobra smo imeli 50 pozitivnih primerov (spomladi ves čas enega ...), novembra pa je njihovo število začelo počasi upadati. Ena redkih stvari, ki ni na daljavo, je vreme, saj ga še vedno občutimo tudi od blizu. Za oktobrsko pravijo, da je oktober dober, in tudi za letošnjega to kar drž! Zaradi virusne nadloge smo spet postali bolj pozorni na vreme, še posebej ko so nas »ujeli« v občinske meje. Trzinci moramo namreč pošteno paziti, kje in kako ga

Zjutraj 4. oktobra smo lahko tudi v Trzinu opazovali slikovito mavrico. Za ta letni čas to ni prav pogost pojav. (Foto: Miha Pavšek)

k(p)ihnemo, da pri tem ne »podarimo« česa sumljivega kateremu od občinskih sosedov. Za nami je dokaj dobro namočen in pričakovano topel oktober, le sredi meseca je bilo vreme nekoliko hladnejše, meja sneženja je dosegla dno nekaterih alpskih dolin, snežilo je celo v Bohinju. Padavin smo imeli za okrog petino več od dolgoletnega povprečja, na letni ravni smo tudi v Trzinu že preseglji tisočico. Sonca naj bi bilo ravno prav, to je nekaj več od pričakovanih stotih ur. Zanimivo je, da še nismo zabeležili hladnega dne (minimalna dnevna temperatura zraka pod lediščem), kar nam kažejo tudi podatki v preglednici. Najnižja oktobrska temperatura zraka (3,4 °C) je ostala krepko nad lediščem.

Zanimivo je, da je najvišja dnevna temperatura zraka preseгла 20 stopinj Celzija prva dva dneva in zadnji dan meseca. Dni s padavinami je bilo precej (mesečna količina je preseгла 150 mm), štirikrat smo preseglji dnevno znamko 20 litrov na kvadratni meter. Pogosto je bilo tudi precej vetrovno, kar nam je prišlo še posebno prav, ko je dozorel kostanj. Tudi nad Trzinom imamo kar nekaj zavidanja vrednih kostanjevih dreves. Sicer pravijo, da je treba iti za pravi kostanj severovzhodno in

vzhodno od Ljubljanske kotline. Lokacije naj ostanejo skrite (najboljše so tiste, ki jih najdete sami ...) tako, kot svoje gobarske rajone okrog bele ceste čuva prenekateri Trzinec. Prejšnji mesec pa so po nižinah zaznamovala tudi meglena jutra. Megla je pravzaprav oblak pri tleh (veter pa zrak, ki se mu mudi ...). Nastane takrat, ko se vodna para zaradi ohlajanja utekočini v obliki drobnih kapljic. Temperaturno gledano nastopi takrat, ko se temperatura zraka spusti do temperature rosišča, to je tista temperatura, ki bi jo imel zrak, če mi bila njegova relativna vlažnost 100-odstotna. Če je v zraku dovolj delcev aerosola, se to zgodi že pri nekoliko višji temperaturi. Meteorološko gledano beležimo pojav megle takrat, ko vidljivost pade pod en kilometer. O gosti megli pa govorimo, ko je vidljivost manjša od stotih metrov (po domače – ptiči hodijo peš ...); ko je vidljivost med enim in desetimi kilometri, pa govorimo o meglici. Naj vas na koncu pozovemo k še bolj pozornemu spremljanju narave in dogajanja v njej. Morda je prav nesrečno koronaobdobje priložnost in pravi čas za to, da ozavestite naravo, ki teče »na dolge proge«, kot svoj zgled.

Miha Pavšek

VREMENSKA POSTAJA OŠ TRZIN (oktober 2020)			
Kazalnik	Podatek	Datum/Niz	Ura/Obdobje
Povprečna temperatura zraka (°C)	11,2	1.–31. 10.	mesec
Najvišja temperatura zraka (°C)	20,7	1. 10.	14,08
Najnižja temperatura zraka (°C)	3,4	14. 10.	7,17
Največja dnevna T amplituda (razlika maks./min. T, v °C)	13,3 (16,9/3,4)	14. 10.	0.00–24.00
Število dni s padavinami $\geq 0,2 / \geq 2 / \geq 20$ mm)	19 / 7 / 3	1.–31. 10.	mesec
Največja dnevna količina padavin (mm)	48	11. 10.	0.00–24.00
Mesečna količina padavin (mm/h)	156	1.–31. 10.	mesec
Količina padavin v letu 2020 (mm/h)	1029	1.1.–31. 10.	desetmesečje
Najvišja hitrost vetra (km/h) / smer	43,5/JV	21. 10.	13,28

Izbrani meteorološki podatki za Trzin za oktober 2020; celoten arhiv je dostopen na spletnem naslovu <http://trzin.zevs.si> (meni Statistika). Vir: Vremenska postaja OŠ Trzin (CZ Trzin).